РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на здравеопазването

Регионална здравна инспекция - Благоевград

ГОДИШЕН ДОКЛАД
за 2025 г.
с анализ на резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращите електромагнитни лъчения, като фактор на жизнената среда, излъчвани от приемно-предавателни станции

Нейонизиращите лъчения са част от електромагнитния спектър и се подразделят на ултравиолетови и инфрачервени лъчи, радиочестотни и микровълнови полета, свръхнискочестотни, статични /постоянни/ електрически и магнитни полета.

Електромагнитните полета /ЕМП/ се разделят на постоянни електрически и магнитни полета, нискочестотни и високочестотни. Най-чести източници на постоянните електрически и нискочестотните магнитни полета са електропроводите, битовите електрически уреди и компютрите. При високочестотните / радиочестотни / полета основни източници са радарите, радио и телевизионните кули. Радиочестотните полета имат множество приложения и при модерните комуникации, като най-разпространени източници са мобилните телефони и техните базови станции.

Източниците на ЕМП излъчват в различни честотни диапазони и с различна мощност. Например радиопредавателите и телевизионните предаватели излъчват на по-ниски честоти и при по-големи мощности от източниците, използвани в мобилната комуникация.

Съгласно параграф 1 т. 12, буква „е” от допълнителните разпоредби на Закона за здравето / ДВ бр. 70 от 2004 г. /, нейонизиращите лъчения в жилищни, производствени, обществени сгради и урбанизирани територии са фактор на жизнената среда и подлежат на контрол. На основание параграф 1 т. 9, буква „ф” от допълнителните разпоредби на Закона за здравето, обектите, източници на нейонизиращи лъчения са обекти с обществено предназначение и подлежат на държавен здравен контрол. Контролът се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредба № 36 от 2009 г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол / обн. ДВ, бр. 63 от 2009 г, изм. и доп. бр. 82 от 2014 г. /

На основание чл. 36, ал. 3 от Закона за здравето, регионалните здравни инспекции създават и поддържат **публичен регистър** на обектите с обществено предназначение, а съгласно чл. 26 от Наредба № 36 от 2009 г. в регионалните здравни инспекции се **създават, поддържат и съхраняват досиета** на обектите с обществено предназначение .

Българското законодателство установява два етапа на контрол върху ЕМП. Първият се отнася до изчисляване на хигиенно-защитните зони около излъчващите съоръжения, а вторият се отнася до проверка на хигиенно-защитната зона чрез измерване на стойностите на ЕМП с прилагане на стандартни методи.

За контрол на ЕМП са създадени норми за защита на населението от вредното им въздействие в честотния обхват от 30 KHz до 30 GHz, регламентирани в Наредба № 9 от 14.03.1991 г. за пределно-допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти / обн. ДВ. бр. 35 от 03.05.1991 г. изм. ДВ бр. 8 от 2002 г. /.

1. Брой обекти, източници на електромагнитни лъчения / ЕМЛ /, вписани в регистъра на обектите с обществено предназначение на територията на област Благоевград, разпределени по общини:

В таблица 1 са представени броя обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разпределени по общини и мобилни оператори:

Таблица 1

Година	2011 – 2024 г.				2025 г.				Общо
Община	А1 ТАУЪРС БЪЛГАРИЯ ЕООД	ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ ЕАД	БТК ЕАД	НУРТС ДИДЖИТЪЛ ЕАД	А1 ТАУЪРС БЪЛГАРИЯ ЕООД	ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ ЕАД	БТК ЕАД	НУРТС ДИДЖИТЪЛ ЕАД	
Благоевград	28	19	13	0	0	0	3	0	63
Петрич	13	11	12	0	2	0	0	0	38
Сандански	14	12	12	1	3	1	2	-1	44
Кресна	1	2	1	1	0	0	1	-1	5
Струмяни	1	2	1	0	0	0	0	0	4
Гоце Делчев	10	12	7	1	1	0	2	-1	32
Сатовча	5	8	4	0	0	0	0	0	17
Белица	3	3	4	1	1	0	1	-1	12
Якоруда	5	5	5	0	0	0	0	0	15
Банско	12	15	7	0	1	0	0	0	35
Хаджидимово	3	5	4	0	0	0	0	0	12
Разлог	9	7	5	0	0	0	0	0	21
Гърмен	4	6	3	0	0	0	0	0	13
Симитли	3	7	7	0	1	0	0	0	18

Общият брой обекти, източници на нейонизиращи лъчения, регистрирани на територията на област Благоевград, е 329 бр. Най-голям е броят обекти, регистрирани на територията на община Благоевград – 63 бр. По брой регистрирани обекти следват общините Сандански и Петрич– съответно с 44 бр. и с 38 бр. Най-малко базови станции са разположени на териториите на общините Кресна и Струмяни – съответно 5 бр. и 4 бр.

2. Разпределение на обектите, източници на електромагнитни лъчения, според икономическия оператор:

Съгласно действащото законодателство РЗИ – Благоевград вписва в публичен регистър обектите, източници на нейонизиращи лъчения, на територията на областта, като разпределението им според икономическия оператор е посочено в таблица 2:

Таблица 2

	Разпределение на обектите, източници на електромагнитно лъчение, според икономическия оператор :				Общо :
	„А1 Тауърс България“ ЕООД	**„Цетин България“ *ЕАД***	**„БТК“ *ЕАД***	**„НУРТС Диджитъл“ *ЕАД***	
Регистрирани обекти, източници на нейонизиращи лъчения, в регистъра на обектите с обществено предназначение на територията на област Благоевград **/2011-2024 г./** :	*111*	*114*	*85*	*4*	***314***
Регистрирани и заличени обекти през **2025 г**. :	*9*	*1*	*9*	*-4*	***15***
Общо :	***120***	***115***	***94***	***0***	***329***

Забележка: Представените данни са за период до 15.12.2025 г**.**

3. Цел на мониторинга:

3.1. Представяне на актуални данни за състоянието на електромагнитните полета.
3.2. Определяне на риска от електромагнитните лъчения, включващо:
- Идентифициране на опасностите от облъчване с електромагнитни полета;
- Фиксиране на потенциалните здравни последици от тези опасности /оценка на риска/;
- Въвеждане на правила и препоръки за опазване здравето на населението /управление на риска /.

4. Обекти, подлежащи на мониторинг:

РЗИ – Благоевград извършва мониторинг от 2015 г. на всички обекти, източници на електромагнитни полета, разположени в близост до сградите и прилежащите терени на детски, учебни и лечебни заведения и на 10 % от всички останали обекти, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради / централна градска част и жилищни комплекси / на територията на област Благоевград.

5. Мониторирани обекти. Данни от проведени измервания:

През 2025 г. РЗИ – Благоевград извърши мониторинг на 8 бр. обекти, източници на електромагнитни лъчения, разположени в близост до сградите и прилежащите терени на детски, учебни и лечебни заведения на територията на област Благоевград и 29 бр. обекти, които съставляват 10 % от всички регистрирани обекти, източници на нейонизиращи лъчения, като са избрани обекти, излъчващи на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради /централна градска част и жилищни комплекси/, както следва:

5.1. Мониторинг на излъчващите обекти на територията на всички детски, учебни и лечебни заведения, които попадат по посока на излъчване на източниците в границите на хигиенно-защитните им зони:

Таблица 3

№	Точки за измерване на територията на детски, учебни и лечебни заведения, които попадат по посока на излъчване на източника. Протокол от контрол на електромагнитни полета.	Обект на контрол, източник на електромагнитно поле
1.	Детска градина ДГ № 4 “Радост“– двор. гр. Гоце Делчев. Протокол № 14/ 29.04.2025 г.	БС BLG 0085.A001 “ Шар Планина “ на “А1 България ” ЕАД и “ А1 Тауърс България “ ЕООД гр. Гоце Делчев, ул. “Шар Планина “№ 4, вх. А, УПИ VIII, кв. 25.
2.	Спортна зала “Скаптопара“– вход. гр. Благоевград, Протокол № 27/ 20.06.2025 г.	БС BLG 0245.A003 “ Октомври “ на “ А1 България “ ЕАД и “ А1 Тауърс България “ ЕООД гр. Благоевград, ж.к. “Запад“, бл. 36, сграда с идентификатор 04279.609.24.3.
3.	Професионална гимназия по механизация на селското стопанство “Пейо Яворов “– двор. гр. Гоце Делчев. Протокол № 18/ 29.04.2025 г.	БС BLG 0013 “ Бяло Море “ на “ А1 България ” ЕАД и “А1 Тауърс България “ ЕООД гр. Гоце Делчев, ул. “Симеон Радев” № 15, поземлен имот 17395.501.2483.
4.	Детска градина ДГ № 4 “Първи юни“– двор. гр. Благоевград. Протокол № 23/ 27.05.2025 г.	БС BLG 0095.A011 на “ А1 България “ ЕАД и “А1 Тауърс България “ ЕООД гр. Благоевград, ж.к. “Струмско“, ул. “Броди” бл. № 26, вх. А, сграда с идентификатор 04279.629.114.5.
5.	Двуетажна сграда на училище ОУ “Свети Климент Охридски “ – класна стая на 2-ри етаж . гр. Добринище. Протокол № 51/ 30.09.2025 г.	БС BLG 0021.A007 на “ А1 България “ ЕАД и “А1 Тауърс България “ ЕООД гр. Добринище, ул. “Георги Димитров“№ 17, хотел “Добринище“, общ. Банско.
6.	Професионална лесотехническа гимназия “Никола Вапцаров“– двор. гр. Банско. Протокол № 55/ 30.09.2025 г.	БС 2239 на “ Цетин България “ ЕАД гр. Банско, ул. “България“№ 31, сграда с идентификатор 02676.501.351.17.
7.	Триетажна сграда на детска градина ДГ № 3 ” Детелини ” – спално помещение на 3-ти етаж. гр. Благоевград Протокол № 50/ 27.08.2025 г.	БС 2209 на “ Цетин България “ ЕАД гр. Благоевград, ул. ” Катина и Никола Хайдукови” № 66, сграда с иентификатор 04279.606.252.1.
8.	Сграда на детска ясла ДЯ № 3 “ Славей “ – двор. гр. Благоевград Протокол № 49/ 14.07.2025 г.	БС BLG 0069 на “ А1 България “ ЕАД и “А1 Тауърс България “ ЕООД гр. Благоевград, ул. “Илинден” бл. № 14, вх. В, сграда с идентификатор 04279.615.100.1.

Резултатите от извършения мониторинг на описаните обекти, източници на ЕМП, са посочени в Приложение № 2 към доклада.

5.2. Мониторинг на обектите, източници на нейонизиращи лъчения, съставляващи 10 % от всички регистрирани обекти, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради:

Таблица 4

№	Точки за измерване. Протокол от контрол на електромагнитни полета.	Обект на контрол, източник на електромагнитно поле.
1.	Населена околност; Протокол № 01/ 01.04.2025 г.	ППС 2501 на “ Цетин България “ ЕАД и “Йеттел България “ ЕАД гр. Петрич, ул. "Цар Борис III" № 55, сграда с идентификатор 56126.601.523.1.
2.	Населена околност; Протокол № 02/ 01.04.2025 г.	БС BLG 0042.A008 на “ A1 България ” ЕАД и “A1 Тауърс България “ ЕООД гр. Петрич, ул. "Цар Борис III" № 17, сграда с идентификатор 56126.601.1491.2.
3.	Населена околност; Протокол № 03/ 01.04.2025 г.	ППС 2345 на “ Цетин България “ ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД гр. Петрич, ул. "България" № 32, бл. 2 вх. А, сграда с идентификатор 56126.603.7745.6 .
4.	Населена околност; Протокол № 04/ 01.04.2025 г.	БС BLG 0081.A006 на “ A1 България ” ЕАД и “A1 Тауърс България “ ЕООД гр. Петрич, ж.к. "Самуил" бл. 12, сграда с идентификатор 56126.600.513.7 .
5.	Населена околност; Протокол № 05/ 01.04.2025 г.	ППС 2026 на “ Цетин България “ ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД гр. Петрич, ж.к. "Самуил" бл. 2, сграда с идентификатор 56126.600.513.12 .
6.	Населена околност; Протокол № 06/ 01.04.2025 г.	БС BLG 0054.A003 на “ A1 България ” ЕАД и “A1 Тауърс България “ ЕООД с. Логодаж, ПИ № 000488, общ. Благоевград.
7.	Населена околност; Протокол № 07/ 01.04.2025 г	БС BLG 0233.A003 на “ A1 България ” ЕАД и “A1 Тауърс България “ ЕООД с. Покровник, ул. "Покровнишко шосе", поземлен имот с идентификатор 57159.504.32, общ. Благоевград .
8.	Населена околност; Протокол № 08/ 01.04.2025 г	БС BLG 0071 на “ A1 България ” ЕАД и “A1 Тауърс България “ ЕООД с. Полето, УПИ II-159, общ. Симитли .
9.	Населена околност; Протокол № 09/ 01.04.2025 г.	ППС 2579 на “ Цетин България “ ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД с. Крупник, ул. "Хан Аспарух", № 2, УПИ XXI-136, кв. 22, общ. Симитли.
10.	Населена околност; Протокол № 10/ 15.04.2025 г.	ППС 2632 на “ Цетин България ” ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД гр. Сандански, ул. "Марица" № 12, сграда с идентификатор 65334.300.1402.1.

11.	Населена околност; Протокол № 11/ 15.04.2025 г.	BLG 0002.A006 на “ A1 България “ ЕАД и “A1 Тауърс България “ ЕООД гр. Сандански, ул. “ Петър Берон “ № 14, сграда с идентификатор 65334.300.660.1 .
12.	Населена околност; Протокол № 12/ 15.04.2025 г.	ППС 2025 на “ Цетин България“ ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД и гр. Петрич, ул. "Димитър Гощанов" № 2, бл.1, сграда с идентификатор 56126.602.1463.5.
13.	Населена околност; Протокол № 13/ 15.04.2025 г.	BLG 0129.A005 на “ A1 България “ ЕАД и “A1 Тауърс България “ ЕООД гр. Петрич, ул. "Димитър Гощанов" № 4, бл.2, сграда с идентификатор 56126.602.1463.4.
14.	Населена околност Протокол № 15/ 29.04.2025 г.	ППС 2294 на “ Цетин България ” ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД гр. Гоце Делчев, ж.к. “ Дунав “ № 25, вх. А, сграда с идентификатор 17395.501.3182.5 .
15.	Населена околност Протокол № 16/ 29.04.2025 г.	ППС SO 1651 на “ БТК “ ЕАД гр. Гоце Делчев, ул. "Бяло море" № 12, вх. А, сграда с идентификатор 17395.501.2458.9 .
16.	Населена околност Протокол № 17/ 29.04.2025 г.	ППС 2556 на “Цетин България “ ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД гр. Гоце Делчев, ул. "Бяло море" № 12, вх. Б, сграда с идентификатор 17395.501.2458.9 .
17.	Населена околност Протокол № 19/ 19.05.2025 г.	ППС SO 1705 на “ БТК “ ЕАД гр. Белица, ул. "Георги Андрейчин" № 12.
18.	Населена околност Протокол № 20/ 19.05.2025 г.	БС BLG 0010.A007 на “ A1 България ” ЕАД и “A1 Тауърс България “ ЕООД гр. Белица, ул. "Владимир Поптомов", сграда с идентификатор 03504.402.160.1.
19.	Населена околност Протокол № 21/ 19.05.2025 г.	ППС 2089 на “ Цетин България “ ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД гр. Разлог, ул. "Екзарх Йосиф" № 7, бл. 5, сграда с идентификатор 61813.760.100.2 .
20.	Населена околност Протокол № 22/ 27.05.2025 г.	БС 2022 на “ Цетин България “ ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД гр. Благоевград, ж.к. “ Струмско “, ул. "Броди" № 14, сграда с идентификатор 04279.629.6.11.
21.	Населена околност Протокол № 24/ 20.06.2025 г.	БС BLG 0106.A007 на “ A1 България ” ЕАД и “A1 Тауърс България “ ЕООД гр. Благоевград, ул. "14 –ти полк" № 6, сграда с идентификатор 04279.614.346.7.
22.	Населена околност Протокол № 25/ 20.06.2025 г.	ППС 2612 на “ Цетин България “ ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД гр. Благоевград, ж.к. "Ален мак" бл. 2, сграда с идентификатор 04279.625.111.16 .
23.	Населена околност Протокол № 26/ 20.06.2025 г.	БС BLG 0027.A007 на “ A1 България ” ЕАД и “A1 Тауърс България “ ЕООД гр. Благоевград, ж.к. "Еленово" бл. 38, вх. Б, сграда с идентификатор 04279.626.4.14 .

24.	Населена околност Протокол № 52/ 30.09.2025 г.	ППС 2165 на “ Цетин България “ ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД гр. Банско, ул. "Драма" № 1, бл. 1, вх. Б, сграда с идентификатор 02676.501.2553.1 .
25.	Населена околност Протокол № 53/ 30.09.2025 г.	ППС 2051 на “ Цетин България ” ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД гр. Банско, ул. "Неофит Рилски" № 9, имот с идентификатор 02676.501.1548.
26.	Населена околност Протокол № 54/ 30.09.2025 г.	ППС 2238 на “ Цетин България ” ЕАД и “Йеттел България ” ЕАД гр. Банско, ул. "Захари Стоянов" № 18, сграда с идентификатор 02676.501.1859.4.
27.	Населена околност Протокол № 56/ 30.09.2025 г	БС BLG 0409.A000 на “ А1 България ” ЕАД и “А1 Тауърс България “ ЕООД гр. Банско, ул. "Илинден", сграда с идентификатор 02676.501.609.1.
28.	Населена околност Протокол № 57/ 30.09.2025 г.	БС BLG 0136.F006 на “ А1 България ” ЕАД и “А1 Тауърс България “ ЕООД гр. Банско, ул. "Явор", имот с идентификатор 02676.501.3746.
29.	Населена околност Протокол № 58/ 22.10.2025 г.	БС BLG 0102.A011 на “ А1 България ” ЕАД и “А1 Тауърс България “ ЕООД гр. Благоевград, ул. "Иван Вазов" № 2, сгради с идентификатори 04279.613.158.3 и 04279.613.158.4.

Резултатите от извършения мониторинг на описаните обекти, източници на ЕМП, са посочени в Приложение № 1 към доклада.

Данните от **Приложение 1 и Приложение 2** показват, че измерените стойности на плътността на мощност в мерна единица S / μW/ cm² / в избраните контролни точки **не надвишават** пределно-допустимото ниво за населени територии от **10 μW/ cm² / микроват на квадратен сантиметър / .**

6. Технически средства, с които са проведени измерванията:

При контрола е използвано следното оборудване :
Преносим уред за измерване на ЕМП Narda Broadband Field Meter NBM – 550 на фирма “Narda Safeti Test Solutions”:

- Работна честотна лента – от 100 KHz до 6 GHz.
- Неопределеност – ± 15%.
- Чувствителност – 0.1 μW/cm².
- Антена – изотропна.

7. Проверки по сигнали:

През 2025 г. в РЗИ – Благоевград не са постъпвали сигнали, свързани с излъчващи обекти, източници на нейонизиращи лъчения.

8. Изводи и заключения.

Съгласно представените резултати от измервания на ЕМП в населените територии на област Благоевград няма констатирани случаи на несъответствия с Наредба № 9 за пределно-допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти /обн. ДВ бр. 35 от 1991 г. изм. ДВ бр. 8 от 2002 г./. Измерените стойности отговарят на приетите в българското законодателство хигиени норми.

Данните от мониторинга за 2025 г. са въведени в информационната система за източниците на ЕМП и са изпратени на НЦОЗА.

Добавена е опция за публичен достъп – при изписване в търсачка Google на текст " Търсене на най-близкия до зададен от Вас адрес източник на електромагнитно поле ", всеки гражданин може да провери измерените стойности на плътността на мощност на електромагнитното лъчение на мониторираните през 2025 г. базови станции .

След извършен сравнителен анализ за периода от 2015 г. до 2025 г. се установява трайна тенденция за спазване изискванията на Наредба № 9 от 1991 г. / ДВ бр. 35/ 03.05.1991 г. / на МЗ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти.

Заключение:

Измерените стойности на електоромагнитното лъчение, излъчвано от антените на мониторираните базови станции за мобилна комуникация на територията на област Благоевград, не превишават националните хигиенни норми и препоръките на ЕС, СЗО и Международната комисия за защита от нейонизиращи лъчения / ICNIRP /.

9. Лице, изготвило доклада, подпис и контакти за връзка:

Инж. Смилена Живкова Николова, главен инспектор в отдел "ДЗК", дирекция "ОЗ" на РЗИ – Благоевград, сл. тел. : 0882 669314.

10. Приложения към доклада:

- **Приложение № 1 -** Резултати от извършения мониторинг на обектите, източници на нейонизиращи лъчения, съставляващи 10 % от всички регистрирани обекти, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради.

- **Приложение № 2 -** Резултати от извършения мониторинг на обектите, източници на нейонизиращи лъчения, на територията на всички детски, учебни и лечебни заведения, които попадат по посока на излъчване на източниците в границите на хигиенно-защитните им зони **.**